

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.716-929

Ara 5 lej

USOR

ROPAI
s. 8.
gorahangverseny.
Handel, Fauré,
erseny. 9.30: Hi-
12.25: Hírek. —
rás. 2.45: Hírek
Pontos időjelzés,
ás. 5.30: Zongora
ektragédiák, fel-
45: Cigányzene,
pontos időjelzés,
ngverseny.
hangv.

nikus hangv.
mfónikus hangv.
e.
fón. 20.30: Kama
nverseny.
ü és tánczene.
k részletei.
ettősök.
mfón.
e.
eny. 22.35: Tánc-

k.
ius 9.

ofón. 20: Dalest.
gverseny. 21.45:

erseny. 9.30: Hi-
12.25: Hírek.
rás. 2.25: Hírek.
tos időjelzés, idő
sa Bálint szerel-
könnyű zene. —
etek. 8: Népszin-
os időjelzés, idő-
mer Richard: Az
perájának gram-

Trubadur című

te.
áni kozák kórus

eneszerzők hang-
oven: Pastorale

fón. 22.30: Hang
tánczene.
sták hangv.
nének.

hangv. Rossini,
ni, Mendelssohn.

etések

arrás, montiro-
kézi- és géphim-
zében és legol-
munka szalonjá-

er vegetárius ét-
Regele Ferdinand
szám alá. Bejárat
ó árak!

émet, ajánlkozik
Traian 24.

lágos szuterének
u ucaa 19.

gusztus 1-re át-
rdőszobás, kony-
l elhátott lakás.
szfelfelügyelőnél.

older

lett nagystilű
ve fölemelkedé-
Nemirovszky
bi évek legna-
nyveinek
36 lej.
34 lej.

ET könyvosztá-

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi
és bánági zsidóság politikai
napilapja

Cikkeink u
forrás meg.

Kéziratokat
megörzésükre

DI. Hamsetter Robert
Budapest

Disztr 2 11 e 3

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej

KULFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénzzem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Ha azt akarja,

hogy az UJ KELET,
az erdélyi zsidóság
egyetlen organuma,
zavartalanul telje-
sitse kötelességét

II Z E S S E
pontosan előfizetését!

A nehezen vajudó purifikáció

Kár, hogy oly rövid idő múlva beza-
rul a parlament rendkívüli szessziója.
Kár, mert különben nyilvános tárgya-
lásra kerülhetett volna az a törvényja-
vaslat, amelyet Mihalache nyújtott be
a volt miniszterek és magasabb állami
méltóságok vagyonának ellenőrzéséről
és becsületének megvédéséről. Még eb-
ben a nyári kánikulában is érdekes lett
volna figyelemmel követni a törvény-
javaslat vitáját, amely kétségkívül fel-
lelte volna a mi sajtós politikai er-
kölcseink egész kérdéskomplexumát.
Kiváló alkalom lett volna ez arra, hogy
elmondassék egynéhány szó a mi po-
litikusaink és köztisztviselőink egyré-
szének tünenyenes gyorsasága meggaz-
dagodásáról, a kijárás, a baksis, a pa-
nama és egyéb meghonosodott, sőt ál-
lampolgárságot nyert intézmények vi-
rágzó működéséről.

Ebből a vitából azonban aligha lesz
valami. A kamara megszavazta ugyan
a sürgősséget, de a javaslatot el kellett
küldeni véleményezés végett a legfőbb
törvényhozási tanácshoz. S mire a vé-
lemény megjön, már régen szétszéled-
tek a Jorga-kormány derék honatyái. A
javaslat pedig csöndesen jobblétre fog
szenderülni a képviselőház dohos ré-
giségtárában s vele együtt elalszik a
purifikálás nemes szándékának ez a
legujabb görögützes fellobbanása is.

Senki sem fogja rossznéven venni
tőlünk, ha erőteljes kételyeinknek
adunk a Mihalache-javaslat sorsával
kapcsolatosan kifejezést. Nem az első
eset, hogy a köztisztviselők és a hiva-
tali méltóságokat betöltő egyének va-
gyonának revíziója napirendre került.
Sorrendben Averescu volt az első, aki
1920-ban „Felelőségek” szuggesztív cí-
me alatt cikksorozatban mutatott rá a
háborús kormányok korrumpit gazdálko-
dására. Am abban a pillanatban, mihe-
lyest hatalomra került a marsall, elfe-
ledkezett a felelőségek kivizsgálásáról
és szankciók foganatosításáról. Azóta
minden egyes kormányváltásnál ma-
tematikai pontossággal ismétlődik meg
az az immár tragikomikumba fulladó
jelenet. A liberálisok, az avereszkánu-
soknak ígérték börtönt, a nemzeti pa-
rasztpár pedig váltig ígérte, hogy a li-
berálisokon fogja elkezdni az ország
politikai életének purifikálását.

Es mi lett a vége e nagyhangu fenye-
getéseknek? Méltóztatnak tudni egyet-
len esetről is, amidőn a nyilvánosság
előtt korrupcióval vádolt miniszterrel,
vagy magasrangú köztisztviselővel szem-
ben büntető szankciókat alkalmaztak
volna? Nem, ugyebár? Nem történt
semmi, mert az illető politikai párt szá-
mára a purifikáció nem volt egyéb,
mint agitációs eszköz a hiszékenysé-
g

Burileanut birói ítélet visszahelyezte a bankkormányzói székbe

Hatálytalanította a közigazgatási bíróság a bankkormányzó felfüggesztéséről szóló királyi dekrétumot és a felfüggesztés tartamára napi 5000 lej kártérítést ítélt meg a volt bankkormányzónak. A kamarában megszavazták a közoktatásügyi minisztérium költségvetésének redukcióját

Bucuresti-Bukarest, július 8. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A közigazgatási bíróság ma délben szenzációs ítéletet hirdett ki Burileanu volt bankkormányzónak az állam ellen indított pörében. Emlékeztetes, hogy Mironescu miniszterelnök jelentést tett az uralkodónak arról, hogy Burileanu bankkormányzó hamis távirattal akarta megakadályozni a kölcsöntárgyalások sikerét, mire Burileanut királyi dekrétummal felfüggesztették állásától és helyébe Anghelescu volt nemzeti parasztpárti belügyi alminiszter nevezték ki, aki mai napig is igazgatója a Banca Nationalának.

Burileanu bankkormányzó a közigazgatási bíróságnál perrel támadta meg a felfüggesztéséről szóló királyi dekrétumot. Jogász körökben annál nagyobb érdeklődéssel kísérték a per kimenetelét, mert a közigazgatási bíróság elé eddig csak prefektusok, vagy miniszterek, vagy más végrehajtó hatóságok rendelkezési ellen beadott panaszok kerültek, de nem volt még példa arra, hogy valaki királyi dekrétumot támadjon meg perrel.

A közigazgatási bíróság a régóta húzódo perben ma délben hirdette ki az ítéletét, amely hatályon kívül helyezi a Burileanu felfüggesztéséről szóló királyi dekrétumot, Burileanut állásába visszahelyezi és kötelezi az államot arra, hogy Burileanunak felfüggesztésétől a hivatalbalépéséig terjedő időre napi 5000 lej kártérítést fizessen.

Minthogy a közigazgatási bíróságnak az ítélete hatálytalanítja a királyi dekrétu-

mot, az ítélet természetesen azt jelenti, hogy Anghelescu bankkormányzói minősége megszűnik. Valószínű azonban, hogy az állam meg fogja fellebbezni a közigazgatási bíróság ítéletét és így a semmitörvényesség fogja az utolsó szót kimondani ebben a nem mindennapi perben.

Istrate Micescu, Burileanu jogi képví-

Egy liberális képviselő sokalja a kisebbségek iskolaszabadságát

Bucuresti-Bukarest, július 8. A kamara mai ülésén a közoktatásügyi minisztérium költségvetésének tárgyalására került sor. Radu Dobrescu liberális képviselő megátámadta Jorgát a tervbevetett iskolaépítés miatt, amely szerinte súlyos csapást jelent a román iskola ügyre.

Jorga válaszában kijelentette, mélyen sértve érzi magát, hogy nap-nap után iskolamegszűntetéssel vádolják, holott ő nem tesz egyebet, mint összhangba hozza a közoktatást a költségvetési lehetőségekkel.

Ujra Radu Dobrescu szólal fel, aki azért támadja Jorgát, hogy a kisebbségek tulságos szabadságot élveznek az oktatásban.

A lelkészek illetményeiért

Negura liberális képviselő a lelkészek érdekében szólal fel és kéri a kormányt, tekintsenek el a lelkészek járandóságainak redukciójától, ami kétszerez áldozatot jelent a lelkészek részére.

Argetoianu pénzügyminiszter kijelenti, hogy a költségvetés rektifikálására szükség van, mert másképp a deficit el nem kerülhető és szükséges az is, hogy a közvélemény tisztán lássa a realitásokat. Kollaborációra szólítja fel az összes pár-

selője a hirlapíróknak adott nyilatkozatában kifejtette, hogy a közigazgatási bíróság ítélete teljesen az alkotmány szellemében történt, minthogy a király a feje a végrehajtó hatalomnak és így a királyi dekrétum ellen is van helye a panasznak a közigazgatási bíróság előtt.

tokat az ország pénzügyi helyzetének megjavítása érdekében és kér mindenkit, hogy ezeket a pénzügyi problémákat ne aknázzák ki politikai szempontokból. Ami pedig a lelkészeket illeti, módot fog találni arra, hogy a lelkészi kart ne érje sérelem.

Goga is a lelkészek nevében szólal fel és amellett kardoskodik, hogy a lelkészek-től elvont 125 milliót meg lehet takarítani valahol másutt is. A kamara ezután megszavazza a javaslatot.

Nem a Népszövetséghez — Jugoszláviához

A szenátus ülésén Muth német szenátor elpanaszolja, hogy a jugoszláv határ mentén lakó román állampolgároknak, akiknek birtokuk egyrésze Jugoszláviába nyulik, a jugoszláv kormány elkönfiskálja a földjeiket. Kéri a kormányt, mint-hogy a konfiskálás ellentétben van ugyan a trianoni szerződéssel, mint a román-jugoszláv konvencióval, forduljon a Népszövetséghez.

Jorga kijelenti, hogy a kormány nem a Népszövetséghez, hanem a jugoszláv kormányhoz fog fordulni ebben a kérdésben.

közvéleménye meghódítására és félrevezetésére. Mihelyt az illető párt hatalomra került, legfőbb gondja nem a mult büneinek példát statuáló megtorlása volt, hanem saját párthívei politikai és anyagi helyzetének konszolidálása. S amikor már sort kerített volna az illető párt a régi bűnök szankcionálására, késő volt. Mert időközben saját párthívei is beilleszkedtek a politikai erkölcsök megszokott ritmusába és már nem volt meg az erkölcsi autoritása ahhoz, hogy politikai ellenfeleivel szemben fellépjen.

1927-ben a liberálisok azzal vádolták Gogát, hogy 13 millió lejt illetéktelenül használt fel a belügyminisztérium titkos alapjából. Vagy igaz volt ez a vád és akkor szankciókat kellett volna alkalmazni, vagy nem és akkor mi értelme volt egy ilyen rágalmat belevinni a köztudatba, hogy az adófizetők pénze szabad prédája minden politikusnak? És ez csak egyetlen kiragadott eset a sok közül. Hány politikusról, hány köztisztviselőről forog közszájon, hogy nem a legegyszerűbb és nem a legpuritánabb eszközök révén

tett szert helyenként mesébe illő vagyonára? Vagy ki ne tudna arról az exminiszteréről, aki a háboru alatt még a CFR szerény fizetési mérnöke volt és most nem tudja, hogy vagyona mennyivel haladja meg az egymilliárdot?

Es mégsem akadt eddig egyetlen politikus sem, aki kimerészkedett volna vádjaival a közélet porondjára, szankciókat követelve. És nem akadt egyetlen párt sem, amely a hatalomra kerülve, hozzá mert volna kezdeni Augias istállójának radikális kitisztításához. Va lamennyien hagyják, hogy a politika vizét továbbra is bevonja a korrupció, a baksis, a morál insaniti szennyes áradata. A tüzzel vassal való tisztogatást és erkölcsi újjászületést ígérő nemzeti parasztpárt két és fél éves kormányzása különösképpen fájdalmas és kiábrándító volt. 1928-ban, midőn a tömegek forradalmi lendülete a hatalom csucsára emelte Maniut, a nemzeti parasztpárt az ország egész közvéleményétől támogatva és páratlanul álló népszerűségtől övezve, hozzáállott volna a purifikáláshoz. Nem tette ezt az ország közvéleményének nagy csaló-

dására, megalkudott a helyzettel, sőt engedékeny tudott lenni akkor, midőn saját párthívei is felrugták az ellenzéki ígéretek a gyors meggazdagodás fejében.

A válaszfelirati vita során különböző vádak hangzottak el a nemzeti parasztpárttal szemben. Válaszképpen Mihalache betérjesztette ezt a javaslatot, hogy kvázi megadja a lehetőséget a kormánynak a megtorló intézkedések megtételére, ha a vádak igazaknak bizonyulnak. Elegáns gesztus, az kétségtelen. De vajmi kevésbé vigasztaló. Mert a közvélemény nem azt várta a nemzeti parasztpárt minisztereitől, hogy tisztakezűek legyenek, hanem azt, hogy drákok szigorral és kiméretlenség-gel csapjanak le a mult büneire. Ez azonban nem történt meg s a folytonosság kedvéért a Jorga-kormány is hamarosan fel fog hagyni a választások előtt mellveregőve beigért purifikációval. Nincs tehát ok az aggodalomra: az ország még sokáig fog várni a legfőbb törvényhozási tanács véleményezésére . . . (k. r.)

Az ököl

*

Hála Istennek Max Schmeling győzött, addig verte az amerikai Striblinget, amíg öve lett a palma, a 135.000 dollár, hirtelen nem is tudjuk, mennyi ez lejben és a boxolás világbajnokának dicső címe. Hála Istennek, Max Schmeling győzött. Európa győzött Amerika fölött. Európa bebizonyította, hogy a kulturában magasán fölötté áll Amerikának.

Miért is oldalas cikkek zengik Európa valamennyi nyelvén a német boxoló dicsőségét. Ami nagyon rendjén való dolog. Ugyancsak rendjén való dolog, hogy az az ifjúság, amelyet szabály szerint a jóra és nemre nevelünk, követendő és ragyogó példának, tökéletes és dicső embernek látja a boxolót. A hős, aki a harmadik menetben szemén vágta az ellenfelét, az ötödik menetben bífisztekké pofozta az amerikai arcát és végül addig gyomroztatta azt a Striblinget, amíg nem tudott fel-tápaszkodni. A bal és jobb ökölcsapások, az arccsapások szépségeit, sajnos, nem tudjuk méltatni, de hála Istennek, az ifjúság átérzi a szépségeket, úgyhogy talán fölösleges is volt, hogy az újságok megírták, hogy a bírő kabátja a küzdelem végeztével csupa vér volt.

Hát igen, a boxolás véres sport. Egyesek leszámazzák annak a sportnak, amelyet a rómaiak olyan nagyra becsültek és amelyben a gladiátorok szurkálták le egymást. Szép szabályosan, nagy művészettel és az isteni fényes szórakozására. A boxoló a modern kor gladiátora. Abban az imádatban, amellyel a boxolót körülrajongják, éppúgy megérik a korhadás nehéz szaga, mint abban az öröngésben, amellyel a romlás felé zuhanó római nép a véres gladiatori játékokat kívánta. Ne köntörfalazzunk, a testi ügyesség, a tudás, a sport másodrendű tényezők, a fő ható erő a brutális testi felsőbbesség és a boxolás népszerűségében nem utolsó szerep jut a tömeg kegyetlenkedési ösztönének. A tömeg szereti a vért látni és borzongó ujjongással hallja a csonttörő nehézütekek zuhanását.

Bevalljuk, hogy a boxolás nem tudjuk szép sportnak érezni. Legalább ebben a formájában nem. A verekedésre tenyésztett és verekedésre nagy tudományos felkészültséggel nevelt fizetett emberek küzdelmében minden sportszabály betartása és minden lovagiaskodási forma megőrzése mellett is csak a brutalitást látjuk. És valahogyan igazságtalannak találjuk azt az ünneplést, amely kijut annak a szerencse halandónak, akinek az ökölcsapás 35 centiméter és akinek minden kiváltsága és nagyszerűsége az ökle. Még a 135.000 dollárt is sokaljuk, bár azt elismerjük, hogy sok pénz jár azért, ha valaki bevereti az orrát, szétöregíti az állkapcsát és véres csatákban nyomorítatja össze Isten képére teremtett arcát. Jól meg kell fizetni a boxolást, bár azt nem vesszük észre, hogy az életveszélyes iparokban dolgozó munkásokat valami tulajdonos megfizetné. Ezért és csakis ezért kicsit sokaljuk a 135.000 dollárt. Arról nem is beszélünk, hogy Einstein sokkal kevesebbet keres, de hát Einstein nem is tudja az öklét olyan nagyszerűen használni, mint Schmeling, azután Einsteinnek a természet csak agyvelőt adott és nem öklöt.

Az ököl valahogyan szimbóluma ennek a kornak, amelynek istensége a rekord. A rekordörvület és az ökölcsapások teszik hőresszá Schmelinget vagy azt az olasz gladiátort, Carnerát, aki eletrajzírói szerint matróságon kezdte és ma hercegnek barátja, világhírességek társa, csak azért, mert szörnyű karjainak „ható távolsága” nagyobb mindenkinél.

Nincsen benne semmi irigység, de azért mégis csak egy kicsit ez az ünneplés és dicsőítés. A rómaiak is megfizették a gladiátorokat, de Tacitus külön feljegyzi, hogy a római birodalom szegénye volt az, hogy végül már szenátorok is barátoktá a gladiátorokkal. Tacitus sehol nem mondja, hogy a gladiátor mestersége csunya volna — hiszen római volt és szerette a véres mulatságot — de a gladiátort nem tudja hősné tekinteni. Mert nem az. Aki pénzért verekszik, lehet a verekedésben mester, sőt lángész is lehet a verekedés tudományában, de azért még igazán nem hős. Ezerszer inkább hős az a vasmunkás, aki az olvasztókemencénél dolgozik vagy az a nagyszámos, aki öt emelet magasságban talicskázik. Ezek a munka hősei, akik

a mindennapi kenyérért egy nap százszor kockáztatják testük épességét, az életüket. Ezeknek alig jut kenyér és ünneplés, dicsőíteni nem szokás őket.

Akárhogy is nézzük, a boxolás sportjának ez a felmagasztalása beteg dolog. A sportrajongás valami olyan szuperlatívusza, amelyet ép erkölcsi érzékkel nem lehet megérteni. Megértjük, természetesen és helyesen találjuk, hogy az emberi ideál elsősorban a testileg minél egészség-

esebb és tökéletesebb ember legyen. A sápkóros ifjak bolond divátja már rég elmult és azt szoktuk mondani, hogy egy dekadens kor terméke volt. De a csak izomimádó kor is dekadens. Az a kor, amely két világrész hőseként ünnepl valakit, mert nagy öklével jókat tud oda-sózni ellenfele arcára, elvesztette magától a józanság és a szellemiség talaját és amikor a brutális testi erőt ünnepli, önmaga felett mond ítéletet.

Egyelőre nem adja bérbe a Monopol a dohánynagyárusítást

Keveset ajánlottak a bérbevételre beérkezett ajánlatok

Bucuresti-Bukarest, július 8. A Monopol vezérigazgatósága felülvizsgálta a dohányárusítás bérbevételére vonatkozólag beérkezett ajánlatokat. Tekintettel arra, hogy a pályázat eredménye nem kielégítő és sem a dohányárusítás

zavartalansága, sem a Monopol érdekei kellően biztosítva lenni nem látszanak, a vezérigazgatóság elhatározta, hogy a bérbeadás időpontját elhalasztja és az ajánlattevők által letett biztosítékokat a mai naptól kezdve visszafizeti.

Cáfolja a belügyminiszter, hogy Brassóban kommunista kémszervezetet lepleztek volna le

Bucuresti-Bukarest, július 8. A bukaresti lapok jelentése szerint tegnap Brassóban nagyarányú kémszervezetet lepleztek le. A diszkrétan kezelt nyomozás egyelőre a részleteket nem hozza nyilvánosságra.

Eddig két tisztet és több altisztet tartóztattak le. A nyomozás érdekében

ezeknek a nevét is elhallgatják a hatóságok.

A kémkedést a sziguranca és a katonai hatóságok fedezték fel.

A lapjelentésekkel szemben a belügyminisztérium hivatalosan cáfolja, hogy bármilyen kémszervezetet lepleztek volna le Brassóban.

Az indiai gyermekmunka borzalmai

Megrázó angol jelentés a munkásgyerekek súlyos bántalmazásáról

London, július 8. Most készült el J. H. Whitley, az angol alsóház volt speake-renek elnöke alatt álló indiai bizottság anketjelentése, amely részletesen beszámolt az indiai szociális állapotokról. A jelentés borzalmas képet tár az olvasó elé az indiai nép rettenetes nyomorúságáról, de a megrázó fejezetek közül egyik sem olyan lélekemelő, mint az, amelyben a jelentés szerzői az Indiában virágkorát élő gyermekmunka borzalmairól írnak le. Az indiai ipari üzemekben rendes szokás, hogy 5 éves, sőt gyakran még ennél is fiatalabb gyerekeket súlyos munka elvégzésé-

re alkalmaznak. Emellett ezek a szerencsétlenek nem is bérért dolgoznak, hanem csak azért, hogy letörleszthessek a szüleik által fölvetett előlegeket.

Pontosan meghatározott munkaidőt egyáltalán nem ismernek. A legcsekélyebb hiba esetén a kis gyerekeket testileg megfenyítik és — amint a jelentés szerzői írják — gyakran a súlyos bántalmazásoktól félig nyomorékony érik el a gyerekek ifjúkorukat. Még az étkezések idejére sem hagyhatják abba a szerencsétlen teremtések a munkát.

Venizelosz megnyugtatta a zsidó közvéleményt és azt írja, hogy a zavargások megismétlődésétől nem kell tartani

London, július 8. Venizelosz, görög köztársaság miniszterelnöke a világ zsidó közvéleményének megnyugtására a Zsidó Távirati Iroda londoni szerkesztőségéhez táviratot intézett, amelyben mindenekelőtt kijelenti, hogy a zsidó világban ezidőszent nincs már oka az aggodalomra. A szaloniki zavargásokat teljesen indokolatlanul idézték föl nacionalista diákok és a görög hadsereg egykori tagjai. Azt propagálták, hogy a szaloniki Makkabi egyik tagja Szófiában hazatérő nyilatkozatot tett. Ez a híresztelés a nyomozás során teljesen alaptalannak bizonyult. Az igazság az, hogy a szófiái Makkabi-ünnepségeken a bulgáriai zsidó

sportférfiak egyike beszédet tartott, amelyben hazájának területi követeléseit hangoztatta. Ez történt.

Amit a lapok a zavargásokról közöltek, abban sok a túlzás. Az anyagi kár, igaz, nagy, azonban csak egy halottja volt a zavargásoknak, az sem zsidó, hanem — görög. A kormány az igazságügyminisztert azonnal a zavargás színhelyére Szaloniki-be küldte, hogy a vizsgálatot sürgesse.

„Az összes politikai pártok — írja Venizelosz — támaszkodva a közvéleményre, hozzájárultak a görög kamarában leadott nyilatkozatomhoz és kivétel nélkül elítélően beszélt a szaloniki eseményekről.”

Hol nyaral Ön?

„LIBRO“

Kölcsonkönyvtár, CLUI, Strada Memorandului No. 6

Közölje velünk címét egy levelező-lapon és mi nyomban küldünk Önnek olvasni könyvet.

Hajhullás és hajkorpázás ellen a legjobb szer az
EGGER-PETROL
Kapható minden gyógyszer-tárban és drogueriában

Hogyan kell kérni a tanulmányi felmentéseket?

Bucuresti-Bukarest, július 8. (Az Új Kelet tudósítójától.) A hadügyminiszter legújabb rendelete a jövő tan, illetve katonai évre vonatkozó tanulmányi felmentések módozatát a következőképpen foglalja össze:

Az 1930. évi L. R. 33 art. intézkedés értelmében 1931 november 1-től 1932 november 1-ig joguk van tanulmányi felmentésre azoknak az 1932 korosztályúknak, akiket az 1930. évi L. R. 71. és 72. art., valamint az 1913. évi 52. art. értelmében soroztak be, ha tanulmányi felmentésre igényt tartanak. Ugyancsak jogot formálhatnak a felmentésre azok a régebbi korosztályú ifjak, kik az említett törvények értelmében már eddig is felmentést élveztek.

A besorozott ifjak legkésőbb augusztus 1-ig az illetékes Cercul de Recrutarenal (külföldön tartózkodók a katonai kirendeltségeknél) kötelesek beadni a felmentésre vonatkozó kéreéseiket, megjelölve benne, hogy mely főiskolán, illetve szakoson fogják tanulmányaikat folytatni. Ebben a kérvényben még feltüntetendő a születés helye és ideje, (külföldön levőknél az illetékes Cercul de Recrutare székhelye) valamint az is, hogy mely főiskolán, illetve szakoson fogják tanulmányaikat folytatni. Ebben a kérvényben még feltüntetendő a születés helye és ideje, (külföldön levőknél az illetékes Cercul de Recrutare székhelye) valamint az is, hogy mely törvény értelmében sorozták be. A külföldön tartózkodók az illetékes Cercul-értékesíteni kötelesek arról, hogy kérésüket a külföldi katonai kirendeltséghez beadják.

Legkésőbb október 25-ig az összes besorozott és tanulmányi felmentésre jogosult ifjak kötelesek az illetékes Cerculhoz, illetőleg a katonai kirendeltséghez betejeszteni a főiskolára való beiratkozásról szóló igazolványt. Akik ismételtelen mentéstől magukat, azok az elmult évről szóló látogatási, illetve szorgalmi bizonyítványt is be kell hogy adják. Ezekhez a bizonyítványokhoz még melléklendő a felmentési illeték befizetését elismerő nyugta, valamint az illetékes pénzügyigazgatóság által láttaozott adónyilatkozatok. (Model A. és B.)

A kérések elfogadását vagy visszautasítását idejében közlik az érdekeltekkel.

Azok az ifjak, akik az 1931—32. évre már megkapták felmentésüket, 1932 március 1-i határidőig egy bizonyítványt kell, hogy beadjanak, mely szerint valóban látogatják azt a tanulmányi szakot, amelyre felmentésük szól. Az igazolványokat az illetékes dekanatusok állítják ki.

Akik 27-ik életévüket már betöltötték (orvos, gyógyszerész-tanhallgatók, valamint állatorvosi főiskolai hallgatók a 29-ik évüket) nem tarthatnak igényt további felmentésre, ugyancsak azok a teológusok sem, akik az előirt időhatáron belül nem váltak papokká. Ezek a legközelebbi korosztályuakkal bevonulni tartoznak.

1931. évi november 1-én feltétlenül be kell, hogy vonuljanak azok, akiket a hadügyminisztérium külön rendelettel kimondottan 1931 nov. 1-ig szabadságot, valamint a főhadiszállás 17400—1930. rendlete értelmében elítéltek, illetve felmentettek. A katonai behívókat legkésőbb 1931 szeptember 1-ig ki kell kézbesíteni.

SEBESTYÉN KÁROLY: A RÓMAI IRODALOM KIS TÜKRE. Ez a kötet annak az egyre szélesbedő körnek íródott, amely egyetemes tájékozódásra törekszik a világirodalomban. 160 oldal. Régi ár 102, új ár 51 lej. Küldje be bélyegben Lepagenak Kvár és portómentesen kaptja, vagy utánvétellel portóval. Kérje az olvasó könyvek jegyzékét.

Ki volt a

A r
élésTitulescut k
hogyan valak

Bucuresti-Bukarest Kelet tudósítójától. Iai forrásban k hogy a sürgősnek latok megszavaz javaslatoznál azo politikai körökben megérteni s mind volt szükség rend temi autonómia k tományi igazgatós szóló törvényjavas komoly törvényho mányunk a költség Ez tulajdonképpen könyvelési művelé csökkenti az állar semmivel sem fog sági és pénzügyi v

Balog
nagyv

A kamara tegn bizottság hat szav elvetette Balogh I mánypárti magyara nak invalidálását. Willer József kért ben azon a címen miatt elítéltek. A b hogy Balogh ellen rasztaló ítéletet, d ség nem ütközik vény 27-ik szakasz tatlansági okokba.

A politikai élet a is meglehetősen élé a verescánusok, hely és Averescu marsa polémia folyik akó volt konzekvenssebb szemben. Averescu hogy ő mindvégig k nek jelentette ki, nem tarthatja magá rel egyszerre nem l utazott Bellinzónát tésben levő herceg szítes. Ezzel szembe marsallt arra a ny 1926 január 4-i koro rescu akkor kijelen már 1918-ban meg l trónörökös jogától. val Odesszában háza

Manoilescu

A vitába most bel és kereskedelemügyi Aeverul munkatárs erről a kérdésről. hogy Averescu, Goga tika vita tárgyává kérdését. Ő, aki egy arra, hogy ebben a hallgatot s a jövőb mert nem tartaná il valónak azt, hogy foglalkozzék a nyilv a dinasztia belső ú fontos, hogy valakin a restauráció előtt, előtt meg kell szünn disputálásnak és a p korona előtt csak a folytatott munkának kezdnie.

Goga

Goga Octavian egy gatáson jelent meg a hallgatás egy óra h részletesen ismertett tika helyzettel és a désekkel szemben. G Jorga-kormány ellen hogy Averescu mars az uralkodó. A kiha király a Ferdinand kereszttjével tüntette tegnap fogadta a Potarca volt nemzeti művelésügyi alminisz

Titulescut
parasztpárt
láttni

Vlad Aurel nyila élenken foglalkoztatja Ugy az ellenzéki, mi igyekeznek nagy jeletani ennek a nyilatkoz nyien bejósolják, hogy

Mégis csak az „UNIO” fest, tisztit legolcsóbban, Cluj Belvárosi fióküzlet Deák Ferenc u. 11

Az érettségi fronton a helyzet változatlan

Az idén talán megszűnik a hatalmas bukási arányszám

Cluj-Kolozsvár, július 8. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az érettségi törvény vitája a parlamentben befejeződött és Jorga professzor sokat vitatott „reform”-ja az elmúlt napokban már alkalmazásra is került az érettségi körzetekben. Ez is kétségtelenül jellemző a mi viszonyainkra. Az érettségi törvény csak néhány nappal ezelőtt került ki a törvényhozás két házából és már az érettségi jelöltek az új törvény rendelkezései szerint vizsgáztak a különböző bizottságok előtt. Hiszen nem történt semmi baj emiatt, a diákok érdeke, hogy nem okozott ez a sietség komoly zavarokat az érettségiző diákok között. Mert ha a törvényt egészségesen módosították volna, ha kihagyták volna az inkvizíciós érettségi rendszer minden kirívó hibáját, tényleg zavarban lehetnek volna a jelöltek. Csakhogy ez nem történt meg. Jorga professzor az ellenzékben tiltakozott csak az érettségi törvény ellen, a módosító javaslatban pedig már csak részben volt hajlandó visszaemlékezni hajdani álláspontjára. És azt a keveset is kitörölték a törvényből a parlamenti bizottságokban, olyanformán, hogy a diákokat nem érte semmiféle meglepetés. Az érettségiben éppen úgy kellett írásbelit csinálni, mint eddig és éppen úgy lehetett megbukni, mint eddig.

Az érettségi vizsga első fele: az írásbeli érettségi lezajlott. Az írásbeli vizsgák kolozsvári eredményei pedig arra mutatnak, hogy az új törvény az alkalmazásban egy hajszálnyira sem különbözik a régi törvénytől. Az eredeti tervezetben az a pont is szerepelt, hogy az írásbeli vizsgán elbukni nem lehet. Akármilyen osztályzattal is végezte valaki az írásbelit, a jelölt szóbeli vizsgára mehet és ennek a vizsgának az eredményei befolyásolhatják a végső arányszámot. Angheliescu azonban gondoskodott arról, hogy ez az egyetlen rendes pont is kimaradjon a törvényből. A bizottságokban úgy módosult ez a pont, hogy a vizsgáztatók csak akkor bukathatnak az írásbelin, ha olyan felkészületlenséggel találkoznak, amely mellett lehetetlen valakit átengedni a vizsgán. Ez az átlátszó törvényszakasza a gyakorlatban meg is teszi a maga hatását. A bizottságok ugyanis tényleg nem bukattak el mást, csak azt, akit éppen jónak látnak elbuktatni. Ezt bizonyítja a kolozsvári érettségi írásbeli eredménye, amelyen éppen úgy bukattak a jelöltek, mint tavaly, amikor még nem volt benn a törvényben ez az „enyhitő” paragrafus. Szerencsére azonban nem olyan nagy százalékban.

Kedden este kerültek nyilvánosságra a kolozsvári három bizottság írásbeli eredményei. A kolozsvári és a kolozsvári körzethez tartozó városok diákjai a következő intézetekben vizsgáztak:

A Gh. Baritiu liceumban vizsgára jelentkezett 120 diák, közülük kilenc zsidó. Az írásbelin átment 111 diák, elbukott tehát 9, akik közül három zsidó.

A Principesa Elenában székelő bizottság előtt, ahol a kisebbségi iskolák növendékei vizsgáznak, vizsgára jelentkezett 132 diák, akik közül felfüggesztettek 2-öt, elbukattak 6-ot.

A legjobban sikerültek a vizsgák a Regina Maria leánygimnáziumban, a

Dávid Golder

* Szegény zsidófiúból lett nagystílű bankár életének regénye fölemelkedéstől bukásig. Irene Nemirovszky regénye egyike az utóbbi évek legnagyobb sikerű könyveinek
Ara füzve 136 lej,
Ara kötve 204 lej.
Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

hol megjelent a vizsgán 102 növendék, akik közül csak egynek nem sikerült a vizsgája.

A szerdai napon már meg is kezdődtek a szóbeli érettségi vizsgák. Mindenesetre jellemző, hogy a kolozsvári bizottságokban alig szerepelnek kolozsvári tanárok és így a diákok olyan professzorok előtt kénytelenek beszámolni arról, hogy mit tanultak nyolc éven keresztül, akiket soha életükben nem is láttak. A diákokkal együtt a szülők is érthető izgalommal várják a vizsgák eredményeit. Reméljük azonban, hogy a vizsgáztató bizottságok magukévá fogják tenni Jorga professzor arra figyelmeztette a vizsgáztatókat, gondolják meg a bukattatás előtt, milyen kárt okoznak a növendéknek, a szülőnek és az országnak. Ha így lesz, akkor az idén bizonyára megszűnik a hatalmas bukási arányszám.

Csiraölő - tökéletes

szagtalanító LYSOFORM

LYSOFORMOT a nagy súlyt helyeznek, tudják, hogy szappan és víz nem tudják kiküszöbölni az izzadás okozta kellemetlen hatásokat.

Előkelő hölgyek, akik személyes egészségükre

Kérjen nyomatékosan Lysoformat. Csakis szétzöld üvegekben kerül eladásra. Lysoform ki-mérve nem kapható.

Lysol

Spanyolországban új forradalom fenyeget

Az egész ország területén elharapózik az általános sztrájk

London, július 8. Madridból jelentik, hogy a sztrájkoló telefonalkalmazottak több ízben kísérletet tettek arra, hogy megakadályozzák a túlórázók számára megrendelt ebédeknek a hivatalos helyiségekbe történő bevitelét, de a ki-rendelt karhatalom biztosította a dolgozók hatóságai élelmezését.

Spanyolországban egyébként a sztrájk mozgalom terjedőben van. Ausztria és Cantabria kerületekben különösen a

nagyvárosokban a munkabeszüntetés kezd általános jellegűt öltetni. A déli tartományokban, Andaluziában és Sevilleben egyes jelek újabb zavargások kitörésének lehetőségét jelzik s ezért a kormány csapatokat irányított délre a karhatalom megerősítésére. Kataloniában holnapra várják a víz és villanyüzemek munkásainak előre bejelentett munkabeszüntetését. Maura spanyol belügyminiszter a madridi újság-

írók előtt tett nyilatkozatában annak a reményének adott kifejezést, hogy a telefonalkalmazottak sztrájkja rövidesen véget fog érni. A miniszter szerint a munkabeszüntetés nem bénította meg a szolgálatot. Néhány vonalat bűnös kezek megsemmisítettek ugyan, de ezeket rövidesen sikerült újra helyreállítani, úgy, hogy a főváros állandó érintkezésben lehet a vidéki gécpontokkal.

Hoover a moratórium után meg akarja teremteni a leszerelést is

Hindenburg táviratilag köszönte meg Hoovernek a német nép nevében a moratóriumot

Washington, július 8. A newyorki Herald teljesen megbízható forrásból azt az értesítést kapta, hogy Hoover első sikeres akciója után második akció következik, ezuttal az általános leszerelés sikeressége érdekében.

Stimson amerikai államtitkár, aki jelenleg Nápolyban tartózkodik, épügy különleges diplomáciai megbízatással érkezett Európába, mint két héttel ezelőtt Mellon amerikai pénzügyi államtitkár.

A leszerelési Hoover-kiáltványt a napokban nyilvánosságra fogják hozni.

A nagybankok megbízottai értekezletet tartottak, amelyen megvitatták azt

a kérdést, hogy meghosszabbíthatják-e a német Birodalmi Banknak nyújtott 100 millió dolláros ugynevezett áthidalási kölcsönt. A bankok egy része hajlandó a kölcsön 10 évre leendő meghosszabbítására. Döntés még nincsen.

London, július 8. Macdonald miniszterelnök az alsóház mai ülésén bejelentette a gazdasági újjáépítés évének kezdetét és egyúttal közölte, hogy a Hoover-terv részletkérdéseinek megvitatása céljából szükségesnek tartott konferencia érdekében kormánya újabb javaslatokat tett a jóvátételben érdekelt hatalmaknál.

Berlin, július 8. Hindenburg elnök a

Hoover-javaslatok életbe léptetése alkalmából táviratban a német nép köszönetét tolmácsolta Hoover elnöknek és az amerikai népnek. Hindenburg a táviratban hangoztatja azt a meggyőződését, hogy világgazdasági fellendülés következik el s a kultúremberiség békés új korszak felé halad.

Párizs, július 8. A Havas távirati iroda jelenti, hogy a francia kormány elfogadta Anglia meghívását Londonba a kincstári szakértők értekezletére, amelyet a jövő hét folyamán fognak megtartani s amelyen az életbe léptetett moratórium technikai kérdéseit fogják szabályozás alá vetni.

Megalakul a munka nemzetközi tőzsdéje

Nemzetközileg fogják szabályozni az európai munkaerők vándorlását

Genf, július 8. A genfi Nemzetközi Munkaügyi Hivatalban ezidőszertől bizottság működik, amelynek feladata megállapítani azokat az irányelveket, amelyeket a nemzetközi központi munkaközvetítő hivatalnak követnie kell. A nemzetközi munkaközvetítés ügye a bizottság működésével aktuális lett és népszavazási körök erősen figyelnek a bizottság munkája felé. A nemzetközi munkaközvetítő hivatal irányítani fogja az európai munkaerők bevándorlását és meg fogja teremteni a munka nemzetközi tőzsdéjét, amit a történelem eddig nem ismert.

A bizottság német tagja: dr. Weiger tegnap nagy beszédben mutatott rá az ipari államok munkanélküliségének problémáira. Kijelentette, hogy a világ gazdasági életének olyan válságát éljük, amely könnyen elfajulhat társadalmi robbanássokká és sokkal jobb, ha a társadalom mostgondoskodik a bajok megelőzéséről.

A munkaidő csökkentését nem tartja végleges megoldásnak. Azzal, hogy a nyolcórás munkaidőt megrövidítjük, csak részleges eredményt értünk el, mert vannak bizonyos üzemek, ahol a nagyobb számú személycserét nem lehet bevezetni. De eltekintve ettől, a munkanélküliséget csak kicsiny arányban tudják csökkenteni a rövidebb munkaidő. Természetesen általában ennek a bevezetését is szívesen látja.

Dr. Forchheimer osztrák delegátus a foglalkozásbeli átcsoportosításról beszélt. Szerinte azon kell igyekezni, hogy a mező gazdasági élet átforgalmódjék ipari létté, ahogy azt némely északi országban és Itália bizonyos részében már eddig is tapasztalhatjuk. Fontos, hogy új mezőgazdasági életet hozjunk létre az évtizedek gazdasági területek nyiljanak meg olyan országok munkanélküliei számára, akik szí-

vesen önzönlének vissza a falvakba, a kel ezelőtt besorozották őket a városi nyomorba.

Jugoszlávia képviselője, dr. Jeremics kijelentette, hogy Jugoszláviában még mindig nagy terrénuma van az iparosításnak, úgy, hogy az ipari országok képzett munkásait el lehetne helyezni bizonyos üzemekben. Nagy kár, hogy az ország industrializálódása nehéz gazdasági viszonyok miatt csak nehezen fejlődik. Csehszlovákia képviselője követelte az új hivatal alapszabályainak gyors elkészítését, mert csak így tudná garantálni azt, hogy a hivatal révén a súlyos bajokon enyhülés történne. A bizottság még az ősz előtt el akar készülni az alapszabálytervezettel, amelynek betetőzése előtt ki fogja még kérni az egyes államok kormányai mellett működő szakférfiak tanácsát.

tesen nevelt dolgozó em- Mindaddig, ni ezen rom- ehetőség egy zsgalom meg-

s a Zsidó

mas beszédét abbi, amelyet röviden ismer- részleteit az

n politikai ex- mélyi apológia nem fogad- assfield Fehér A Macdonald- szerződés, ha- pogromok se- ción egyik faj- ndják, hogy a Könyv anulá-

em a Fehér ndorlási cer-

zsidó nemzeti ai binacionális volt. A Mac- együttműködés lent. Az angol tól tanulta meg Ötven százalé- n százalékot a

felhívása az

n emberek tud- zedmódot hasz- lok hozzá van- ben nem beszél- azt mondja az agyok varrtok. atamasok vagy- ti vagytko min- zsidó történe- meg a kongressz- égnek az újra- matügyi hivatal ndaná a zsidó egész nem volt mánál. Ennek hogy újabb és ehér Könyveket tormányhoz, ha- zem szavaimat: en vagyunk a ti ok. Felhívunk ztina-mandátum én hitem és ez oz, amelynek át- nép bizom. Cion nép nevében".

ise éles beszéde

elenti be az el- litkát bevonják gyiben Stephen a, hogy az, ami latt történt meg, egy konzervatív r. Wise kijelenti, a, mire dr. Éder Őriási vihar tör sere, majd dr. hogy dr. Éder zését. Locker azt kiáltotta a mun- .A maguk Pass- joggal mondhat- isének: „Az ön

anak be a vitába

se beszéde alatt üntetőleg elhagy-

tiltakozom az el- egengedi annak a at, amellyel még kapcsolatainkat. onisták oldalán.) y inpraktikus és esszus egyes tag- ellen beszélnek, a n állunk, de ezt szónoknak, aki a gatottságában be- zárom.

er Wise szavai el- beszéd tartalma a a termet.

ZLET LELKÉ: UJ KELETBEN

Az állomás jelző készülék:

Két máramarosszigeti fiatal gombgyáros érdekes találmánya

Cluj-Kolozsvár, július 8. (Az Uj Kelet tudósítójától). Találmányokkal foglalkozó emberek elvből állandó kontaktust tartanak fenn a sajtóval és a sajtón keresztül a nagy nyilvánossággal. Ilyenformán nem meglepetés számunkra, ha olykor bekukkant hozzánk olykor egy-egy feltaláló, hogy bemutassa előttünk találmányát és meggyőzze olvasóinkat találmányának korszakalkotó jelentőségéről. Az ismert vendégnek kijáró közömbösséggel üdvözlöttük ma is a legújabb feltalálót, Weiszberger József urat, aki egyenesen Szigetről jött, már pedig a szigetiekkel szemben e lap szerkesztősége egyesek szerint talán túlzott rokonszenvvel viseltetik. De nemcsak mint szigeti, — mint ember is rokonszenves Weiszberger József ur. Rövid, bár tartalmas látogatása meggyőzött arról, hogy a komoly és szavahihető feltalálók közé tartozik, aki nem önműködő építész-mérnököt, izeire, bontható emeletes házat, szobában elhelyezhető strandfürdőt stb.-t talált fel, hanem olyan találmánya van, mely a gyakorlat és használhatóság szempontjából valóban jelentőséggel bír.

— No és mi az a találmány, ha szabad kérdenem — teszem fel az első kérdést.

— Ez kérem — feleli Weiszberger József — vasutállomás jelzőkészülék.

Az első percben bizalmatlankodva fogadom ezt a furcsa készüléket. De Weiszberger József ceruzát vesz elő, érthetően és meggyőzően értesemre adja, hogy ez a készülék komoly dolog. A vasutállomás jelző készüléket a vonatokra kell felszerelni és minden állomás után önműködően fogja jelezni a következő állomást, valamint a kilométer távolságot, mely a két állomást egymástól elválasztja.

— Szokott ön utazni? — kérdi, mire én az újságírói vasúti szabadjegyemre gondolok, amit még megszavazása előtt bevont Ionescu tábornok radikális rendelete.

— Mert ha bármilyen ritkán utazik is, tudja, hogy a vasutakon a vonatki-sérő személyzetnek jelentenie kell, hogy melyik állomás következik. Ezt a bejelentést azonban elmulasztják a vasutasok és ezért történik meg olyan gyakran, hogy az ember tovább utazik, mint ahová elindult. Már most ezzel a készülékkel ezeket a kellemetlenségeket el-
— Ön mechanikus? — kérdezem.
— Nem — feleli — gombgyáros vagyok. Bátyámmal, Weiszberger Benővel együtt gombgyáram van Szigeten.
— Hogy jön a csizma az asztalra? Hogy jön a gombgyárhoz a vasutállomás jelzőkészülék?
— Kérem, nekem már az édesapám is szabadalmakkal foglalkozott. A megboldogultnak 28 szabadalma volt, amelyeket mind értékesített. Nagykárolyban egy vas és lemezgyár dolgozott ez előtt, amely főleg apám szabadalmait dolgozta fel.
Ez érdekes. Szabadalmazó-familia. Az apa után a két fiu is szabadalmakkal foglalkozik. Határozottan szerencsés örökség...
— Mi ketten — a bátyám meg én — folytatja a feltaláló — eddig csak egy találmányt értékesítettünk Olaszországban. Kis dolog volt, 12 ezer lírát kaptunk érte. De a mi üzünkben, a gombgyártásnál egész sereg apró szabadal-

mat használtunk fel. Most ezzel a készülékkel remélem, sikerül majd valamit csinálni...

— Hát hogyan fogtak hozzá? — jó lesz tudni, hátha egyszer nekem is szük-ségem lesz valamire...

Nyolcvan halottja van a koreai kínaiellenes pogromnak

London, július 8. Tokióból jelentik, hogy Koreában a kínai-ellenes zavargásoknak mintegy nyolcvan kínai esett áldozatul. A kórházakba szállított súlyos sebesültek száma meghaladja a százhatvenet. A japán karhatalom a zavargás irányítói közül hatvanat le-tartóztatott. A japán kormány a halottak hozzátartozóit kártalanítani kívánja, noha az az álláspontja, hogy a bekövetkezett zavargásokért nem ter-heli felelősség.

London, július 8. Korábban még tar-

Fantasztikus részvénytársaság, amelyet betörők alkottak, hogy bűnös uton szerzett pénzüket „veszélymentesítsék“

A „vállalat“ élén egy ismert londoni tőzsdés áll

London, július 8. Londonban most olyan „részvénytársaság“ jötték a nyomára, amelynek érdekesebbet még keveset produkált korunk „részvénytár-saságalapító örülete“.

Nemrég szabadult ki az egyik angol börtönből egy notórius, bár fiatal betörő, akit röviddel kiszabadulása után — újból elfogtak. Kiderült ugyanis, hogy a börtönben egy társának, akit barátjának vélt, olyan dolgokat mesélt el, amelyek nyomán a Scotland Yard a legsebezhetőbb körülményeket és nyomozást indította meg:

A londoni betörők valóságos részvénytársaságot alapítottak, rendes, for-

— Elsősorban elkészítettük kicsiben a készüléket. A szabadalmi hivatalnál megkaptuk rá a szabadalmat és most a készüléket értékesíteni akarjuk. Bejöt-tünk Kolozsvárra és itt be fogjuk mu-tatni a CFR kerületi igazgatóságának. Azt hiszem, hasznát fogja venni a vasut...

Ehhez mi csak sikert kívánhatunk Weiszberger Benőnek és Adolfnak, a két fiatal máramarosszigeti feltaláló-nak.

tanak a kínai-ellenes zavargások. Újabb jelentések szerint Ping-Yangban egész éjjelen át tartó uccai harc folyt. Tíz-ezrekre menő tömeg járta be a város uccáit. A vezetők megjelölték a kínaiak házeit és üzleteit. Több száz védtelen kínait az uccákra hurcoltak s ott le-mészárolták őket. Soulban a rendet si-került helyreállítani. Az utak Söul felé tele vannak kínai menekülőkkel. Szá-mos üldözött a konzulátusokra mene-kült.

árulta neki azt is, hogy az 500 font ér-tékű rablott holmit 300 fontért értéke-sítette s az így befolyt pénzt rögtön betette a részvénytársaság kasszájába és most már nyugodtan ül a börtönben, mert nem érheti semmiféle „anyagi meglepetés“.

A rendőrség valóban utána vetette magát az egész fantasztikusan hangzó részvénytársaság felkutatásának s már sikerült határozott adatokat is szerezni arra vonatkozólag, hogy ez a részvénytársaság valóban él, működik, virág-zóan prosperál.

A részvénytársaságot betörők alkot-ták, akiknek az a céljuk, hogy bizonyos idő múlva teljesen abbahagyják „fog-lalkozásukat“ és áttérjenek a tisztessé-ges ember pályájára. Azt is kiderítet-ték a rendőrség emberei, hogy a részvénytársaság már évek óta működik eredményesen s annak tagjai, 8—10 évnél tovább nem dolgoznak, utána a „jól megérdemelt“ pihenésbe térnek és többé semmivel sem foglalkoznak.

A Sunday Express értesülése szerint az egész „vállalat“ élén egy jólismert, igen szolid ember hirében álló londoni tőzsdés áll, aki maga tulajdonképpen nem is tudja, hogy milyen pénzzel fog-lalkozik, milyen értékeket kezel és hogy kinek a pénzével sáfárkodik a legbecsü-letesebb módon...

Közelebbi adatok még ismeretlenek erről a fantasztikusan hangzó részvény-társaságról, lehet azonban, hogy a kö-zeljövőben az „alakulás“ minden rész-letére világosság derül...

A budapesti Molinom-konzern saját ügykezelésébe veszi a konzernhez tartozó temesvári Műalmot és grabáci Heng-er gőzmalmot

Timisoara-Temesvár, július 8. A buda-pesti Molinom-konzern tulajdonát képező temesvári 24 vagon kapacitású Műalom, valamint a bánáti grabáci 3,5 vagon ka-pacitású Hengergőzmalom a közeli napok-ban végleges formában gazdát cserélnek, mennyiben a bérlők: Procháska Ede Fiaí Malomipar Rt. a két malomból kivonul-nak s az ingók így visszakerülnek a Mo-linom tulajdonába, mely az egykori buda-pesti Viktória Malomkonzern utódja. A temesvári Műalom az utóbbi időben kü-lönbös is üzemen kívül volt helyezve. Procháskaék ugyanis másfélévvel ezelőtt megvásárolták a Temesvári Bank kon-zernjéhez tartozó Bégamalmot s ugy-ez-el a malommal, valamint a zombolyai és nagyszentmiklósi malmaikkal új érdek-szférát teremtettek maguknak a Bánát-ban. A Procháskaék érdeklődésében tar-tozó malmok napi teljesítőképessége így is több mint 18 vagonra rug.

Ma azonban még teljesen tisztázatlan, hogy a Molinom mit fog csinálni a két bánáti malomvállalatával. Annyi tény, hogy a bánáti vállalatok élére már eddig is kinevezték a nagyváradi Egyesült László Malmok jelenlegi aktív igazgató-ját, Neubrunnt. A grabáci Hengergőzma-lom, mely különben eddig is állandóan üzemen volt, valószínű, hogy továbbra is üzemen fog maradni, de ép az ide-i nagyszerű bánáti terméseredményekre való tekintettel nincs kizárva, hogy a Molinom a temesvári Műalmot is üzem-be fogja helyezni. Arról is van szó, hogy abban az esetben, ha a Műalmot üzemen kívül hagyják, akkor a malomhoz tartozó nagykiterjedésű raktárházakban városi közraktárat fognak felállítani.

ISMÉT ITT A NAGY LEHETŐSÉG!

Százért egy milliót!

Az erdélyi zsidó kórházegyesületek belügyminiszteri engedély alapján megrendezik a

második zsidó kórházsorsjátékot!

E sorsjáték nyereménytervezete oly reálisan van megalkotva, hogy minden egyes sorsjegyvásárlónak komoly esélyei vannak a nyeresésre. Közel 2000 nyeremény 2,700.000.— lej értékben.

Főnyeremény 1.000.000 lej

Az összes nyereményeket az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T. ga-rantálja és fizeti ki azonnal készpénzben.

Egy sorsjegy ára 100 lej
Kapható minden jobb bankban, üzletben, trafikban, stb.

Vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!!!

Levélbeli megrendeléseket elfogad:
Az Erdélyi Zsidó Kórházegyesületek Központi Sorsjátékintézősége,
Cluj,
Piața Unirii No. 20.

A Zsidónő Szakácskönyve

1000-né több kitűnő re-cept. A közel 400 oldalas, szép kiállítású vászon-ötéses könyv

ÁRA: 300 LEI

K a p h a t ó a z
UJ KELET könyvosztályában

HI

Az UJ KELET
bánsági
Főszerkesztő
Felelős szerk.
Bukares
Hátszeg Ernő
Cikkeink utáni
megjelölés

— Hőmérséklet
dapestről jelenté-
zet időjárásprog-
kony időjárás v-
kenéssel, sok he-
rokkal. A hőmér-
ben 21 fok Celsi-

— A szovjet i-
európai fakartell-
goszlávia és Rom-
lengyelekkel karó-
a termelés és az-
dekében. Bécsből
szovjet is érdekl-
és kerülő uton a-
jon a szovjetet
telle? Erre a lét-
fzetet, hogy taval-
fizetett.

— A huskivite-
szüntetni az állat-
törvény végrehaj-
szült el. A végre-
a jövőben csak o-
bad fenntartani.
illetékben annyi
mennyi mellett a
kifizetődik, de be-
abban az esetben
érdeke a vásárt n-
Ez annyit jelent
szindikátusok, am-
nyitják, érdekeik
egyeztethetőnek e-
vásárárt, ugy azt
beszűntethetik.

— Törvényhozá-
teni a Creditanst-
randóságát. Bécs-
anstalt összes sz-
lentős mértékben
Törvényhozási u-
tenni, hogy a ba-
kollektív szerződés-
tők legyenek. Az
fizetése havi kéte-
teremtik a lehető-
digi nyugdíjszerző-
vül helyezték.

— Lehagolt és
ériben szenved. M-
betegségét meggy-
kup vagy kenőcs,
tárakban.

— Stimson Pár-
donba is ellátogat-
Stimson amerikai
adott kifejezést s
és az olasz korm-
lálkozni fog és esz-
amerikai államtit-
országban kívüli pr-
nem hivatalos lát-
Párizsba, Berlinbe
hangot adott örö-
kai végleges mege-
goztatta, hogy a E-
léptetése kétségt-
fog jelenteni a v-
és az adósságok
sében.

— Megölte ujs-
fogadalmat tett rá
Az itteni esküdt-
gyilkosságért k-
Katalina 21 éves
vádírat szerint F-
ériben ismerkedett
alkalmazottal és
kezményei lettek.
sen tudta titkolni.
szállásadónője
semmit sem. Febr-
talina megszülte
ban olyan csend-
nem vett róla tu-
takarójával megfo-
róság előtt Fluch-
kezett, hogy iskol-
dalmat tett, ho-
fogja ölni. Ezt a
totta. A kihallgat-
állapították róla,
nincsen benne ki-
mészetes anyai sze-
gondatlanság álta-
sértés miatt m-
amiért a bíróság e-

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felölő szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— **Hőmérsékletcsökkenés várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változó-kony időjárás várható hőmérsékletcsökkenéssel, sok helyen esővel és zivatarokkal. A hőmérséklet Budapesten ma délután 21 fok Celsius volt.

— **A szovjet is be akar lépni a kelet-európai fakartellbe.** A közelmúltban Jugoszlávia és Románia erdőkitermelői a lengyelekkel karöltve kartellt létesítettek a termelés és az eladás szabályozása érdekében. Bécsből érkező hírek szerint a szovjet is érdeklődik a fakartell iránt és kerüli uton aziránt érdeklődött, vajjon a szovjetet nem vennék-e be a kartellbe? Erre a lépésre az indította a szovjetet, hogy tavalyi üzleteire nagyon ráfizetett.

— **A huskiviteli törvény meg akarja szüntetni az állatvásárokat.** A huskiviteli törvény végrehajtási utasítása most készült el. A végrehajtási utasítás szerint a jövőben csak olyan állatvásárokat szabad fenntartani, amelyek vásárdíjban és illetékben annyi jövedelmet hajtának, a mennyi mellett a vásárt tartó községnek kifizetődik, de beszűkíthetők a vásárok abban az esetben is, ha a helyi gazdaság érdeke a vásárt nem tartja szükségesnek. Ez annyit jelent, hogy amennyiben a szindikátusok, amelyek ma a kivittelt irányítják, érdekeikkel nem tartják összeegyeztethetőnek egyik vagy másik község vásárát, úgy azt bármelyik pillanatban megszüntethetik.

— **Törvényhozási uton fogják csökkenteni a Creditanstalt alkalmazottainak járandóságát.** Bécsből jelentik: A Creditanstalt összes személyzeti kiadásait jelentős mértékben csökkenteni akarják. Törvényhozási uton kívánják lehetővé tenni, hogy a banktisztviselőkkel kötött kollektív szerződések idő előtt felmondhatók legyenek. Az igazgatók legmagasabb fizetése havi kétszáz silling lesz s megteremtik a lehetőséget arra, hogy az eddigi nyugdíjszerződéseket is hatályon kívül helyezze.

— **Lehangolt és ideges az, aki aranyérben szenved.** Munkakedvét visszaadja, betegségét meggyógyítja a Haemorsan-kup vagy kenőcs. Olcsón kapható gyógyszertárakban.

— **Stimson Párizsba, Berlinbe és Londonba is ellátogat.** Nápolyból jelentik: Stimson amerikai államtitkár örömeinek adott kifejezést afelett, hogy Grandival és az olasz kormány többi tagjaival találkozni fog és eszmecsere folytathat. Az amerikai államtitkár ismertette Olaszországon kívüli programját. Közölte, hogy nem hivatalos látogatásra el fog utazni Párizsba, Berlinbe és Londonba. Stimson hangot adott örömeinek a francia-amerikai végleges meggyőzés felett s azt hangsúlyozta, hogy a Hoover-javaslatok életbe léptetése kétségtelenül döntő fordulatot fog jelenteni a világ gazdasági életében és az adósságok és a jóvátételek kérdésében.

— **Megölte újszülött gyermekét, mert fogadalmat tett rá.** St.-Pöltenből jelentik: Az itteni esküdtségi bíróság előtt gyermekgyilkosságért kellett felelnie Flucher Katalina 21 éves gvári munkásnőnek. A vádirat szerint Flucher Katalina a múlt évben ismerkedett meg egy kereskedelmi alkalmazottal és az ismeretségnél következményei lettek. Állapotát azonban úgyesen tudta titkolni. Sem munkástársai, sem szállásadónője nem vettek észre rajta semmit sem. Február 22-én Flucher Katalina megszülte gyermekét, ez is azonban olyan csendben történt, hogy senki nem vett róla tudomást. A szülés után takarójával megfojtotta gyermekét. A bíróság előtt Flucher Katalina azzal védekezett, hogy iskolás leány korában fogadalmat tett, hogy elsőszülöttjét megfojta ölni. Ezt a fogadalmát be is tartotta. A kihallgatott orvosszakértők megállapították róla, hogy abnormális, mert nincsen benne kifejlöve a nőkben természetes anyai szeretet. Az esküdtek csak gondatlanság által okozott súlyos testi-sértés miatt mondták ki bűnösnek, amiért a bíróság egyévi fogságra ítélte.

Másfélmilliárd dollár kölcsönt kap a szovjet, ha felhagy a dumpínggal

Hága, július 8. A Nieuwe Rotterdamsche Courant információi szerint a luxemburgi és belga bankárok és nehéziparosok egy csoportja programot dolgozott ki, amelyek értelmében nemzetközi bankszindikátus alakulna s a szovjetnek másfélmilliárd dolláros kölcsönt bocsátana rendelkezésére. A kölcsönszerződésbe felvennének egy pontot, amelyben Oroszország kötelezné magát arra, hogy exportját olyan mértékre kontingentálja, amennyire azt a kölcsönadók kívánják. A bankárok és a nagypár úgy látszik óhajtanának tartja a világkereskedelmi árak mielőbbi normalizálását.

— **Információs iroda a fogyasztás növelésének tanulmányozására.** Londonból jelentik: Kanada londoni főbizottságának palotájában a nyilvánosság teljes kizárásával ülésezik a gabonakonferencia főbizottsága. Az ülészakon az a feladat hárult a bizottságra, hogy a fogyasztás növelésének lehetőségeit tanulmányozó információs irodát szervezzenek meg.

— **Arad iparostársadalmának ünnepe.** Aradról jelentik: Arad iparostársadalma és a város egyéb polgársága meleg ünnepségekben részesítette Reinhardt Gyulát, az országos nevű iparosvezért abból az alkalomból, hogy négy évtized óta áll az aradi iparoszogalmak élén. Az ünnepség az aradi Iparos Otthonban folyt le, ahova küldöttségileg hívták meg az ünnepeket. Megérkezése után előbb Olariu Iusztin, az ipartestület elnöke, utána Zima Tibor, az ipartestületek országos szövetségének elnöke, majd Domán Sándor, a kereskedelmi és iparkamara és a kereskedelmi testület nevében üdvözölte az ünnepeket. A hivatalos üdvözlések után az aradi ipari, kereskedelmi és társadalmi szervezetek delegátusai beszéltek. Reinhardt válasza után ezüst babérokoszorút nyújtottak át neki.

— **Székelési zavarok, bégörccs, puffadás, gyomorzsúdulás, izgalmi állapotok, szividegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és bélsatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez.** Korunk legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A Zsidókérdés ágynemű- és fehérneműgyűjtési akciója.** A Kolozsvári Zsidó Közkórházegyesület fehérneműgyűjtési akciója, mint az előrelátható volt, nagyon szép eredményt mutatott fel máris ugy helyben, mint vidéken. Kolozsváron a hölgyválasztmány tagjai, akik a gyűjtés munkáit végezték, már a gyűjtött szép és értékes dolgok osztályozásánál tartanak és kéri azon hölgyeket, akiknél még gyűjtőív van, vagy gyűjtött tárgyak, hogy az akció lezárása céljából azokat dr. Fischer Tivadarné hölgyválasztmányi elnökönöz eljuttatni, vagy telefonon értesítési sziveskedjenek, hogy a gyűjtött tárgyakért elküldhessenek. (Str. Universitáti 3. Telefon 4-29.). Szilágyosmlyón, Szamosújváron és Tasnádon is a Nőegylet indított akciókat, melyek csak most kezdődnek, de máris látható, hogy igen szép eredményvel.

— **A sómerek sok ötletes meglepetéssel szolgáló, nagyszerűnek ígérkező estélye** a hó 11-én, szombaton este 9 órai kezdettel lesz megtartva a Zsidó Diákmenza Honvéd uca 11. szám alatti helyiségében. Az estély szenzációja egy kombinált tangó-jazz zenekar tánczenéje lesz. Az előkészületek, valamint a tiszteltjegek széthordása már serényen folynak. A rendezőség telefonszáma: 7-01. Az estély jövedelme a szegénysorsu sómerek táborozására lesz fordítva.

— **Gazdátlan véres repülőgéproncsot találtak Chamonix közelében.** Párizsból jelentik: Chamonix közelében katonai repülőgép roncsát találták, mellette a magashegyi terepen vérvonokkal. Utasaira még nem sikerült rátalálni. A gép valószínűleg olasz biplán volt és sebesült pilótái átjuthattak a francia-olasz határon.

— **A III. osztályú utasoknak is szabad bemenni az étkezőkocsiába.** Bukarestből jelentik: A vasutigazgatóság legújabb intézkedése szerint a Rapid-vonatok a Bukarest—Temesvár, Bukarest—Csernovic és Bukarest—Konstanca közötti gyorsvonatok III. osztályú utasainak is jogukban áll igénybevenni az étkezőkocsit, de csakis a dohányzóknak fenntartott helyen.

— **Két hétre betiltották a Rothe Fahnet** Berlinből jelentik: A rendőrfőnök 14 napra betiltotta a kommunista párt sajtó organumát, a Rothe Fahnet a köztársaság védelmi törvény alapján a birodalom közbiztonsági szerveinek rendszeres gyalázása miatt.

— **427 új repülőgépet rendelt az amerikai szárazföldi hadsereg.** Londonból jelentik: Az Egyesült Államok hadügy-minisztériuma a szárazföldi hadsereg részére az év eleje óta 427 új repülőgépet rendelt. A hadsereg ez év végéig mintegy ezerszáz repülőgéppel fog rendelkezni. Körülbelül ugyanennyit tesz ki az admirális repülőgépeinek száma is.

— **A szeplőtlen asszony című 7 felv. drámakerül vetítésre** vasárnap 3, 5 és 7 órai kezdettel az Építőmunkás-Otthon mozgóban. Főszereplők: Pola Negri, Eimer Hansen és Beregi Oszkár. Kisérő műsor: Megfiatalítja magát, vigjáték 2 felvonásban és Híradó. Hétfőn, szerdán 7—9-ig egy ötletes amerikai vigjáték: Az élő férj özvegye és gyönyörű kísérő műsor kerül színpadra.

— **Mandel Bözsi nagybányai zsidó leány az idej Miss-Transylvania.** Temesvári tudósítónk jelenti: Az elmúlt vasárnap zajlott le Temesváron az erdélyi és bánáti Miss-választások. A választáson Erdély és Bánát valamennyi számottevő városa képviseltette magát — előzőleg megválasztott Missével. A Missék szombaton este mutakoztak be először a közönségnek az itteni Palace-kávéházban. Másnap, vasárnap nagyszabású ünnepségek voltak a Missék tiszteletére, este 10 órakor pedig lezajlott a Lunaparkban több ezer kíváncsi előtt a mindvégig izgalmas Miss-választás. A különböző városokból ideresreglett Missékből a második fordulóba immár csak öten jutottak be s ezek között is erősen vezetett a 18 éves Mandel Bözsi Nagybányáról, aki szimpatikus megjelenésével és diszkrét szépségével egy csapásra megnyerte a közönség tetszését. Ezután a művészekből, újságírókból álló zsűri már csak megerősítette a közönség előzetes választását, amikor Mandel Böskét, a nagybányai bájos zsidó leányt nyilvánította Miss-Transylvániának.

— **Óriási rózsatermesztő telepet létesítenek Afriában.** Londonból jelentik: Angol tőkeérdekeltség az afrikai Tanganikában óriási rózsatermesztőtelepet készül létesíteni. Perza rózsákat fognak ott meghonosítani s nagyban akarják termeszteni az attar rózsaoilaj nyersanyagát.

A nyomdatechnika szenzációja, teljes regény minden héten

5 leiért

- 1-ső szám: Erdős Renée: Őszi kaland Firezenében
- 2-ik szám: Sásdi Sándor: A kétéletű ember
- 3-ik szám: Dánielné Lengyel Laura: Bonifác és Ursula
- 4-ik szám: Pintér Ferenc: Aki regényt talált.

Minden számban a teljes regény kívül érdekes tudnivalók és keresztrejtvény

Egy teljes regény hetenként 5— lei

Főbizomános:

PALLAS Iapterjesztő Cluj, (Str. Gen. Grigorescu 4.), ahonnet 20 lei bélyeg beküldése ellenében megküldjük az eddig megjelent 4 számot

NAPROL-NAPRA

*

Bécsben letartóztatták a budapesti származású Abonyi Ernő állítólagos festőművészt és tanárt, aki fényűzően berendezett bécsi lakásában valóságos koldulólevél gyárat rendezett be. Abonyi ezrével küldött levelet ismert bécsi pénzemberekhez és más tekintélyes, jótékonyágokról ismert személyiségekhez. E levelekben kétségbeejtő nyomorra és művészi kvalitásaira hivatkozik. Abonyi óriási összegeket kapott a filantropoktól, úgy, hogy fényűzően élhetett a könyvirodalmi munkából. Megállapították, hogy Párizsban is több, mint százezer hasonló levelet küldött szét és ott szintén igen nagy lábon élt a könyvirodalmi munkából.

Berlinben egy fiatalember Ludwig Barn bankházában revolverrel a kezében felszólította a bank tulajdonosát, hogy azonnal fizessen ki neki 18.500 márkát, amire hazafias célra, a kommunista elleni propagandára van sürgős szüksége neki és párthiveinek. A bankár segélykáltásaira az alkalmazottak a zsarolót lefegyverezték. A fiatalember egyelőre megtagad minden felvilágosítást kilitére nézve.

Londonban most ünnepelte kilencvenedik születésnapját az angol főváros általánosan ismert agg cipész mestere, James Mayhew, akit általában Charles Dickens néven ismernek. A születésnapon Mayhew elmondta, hogy még két ugyanolyan koru ikertestvére él, az egyik Kanadában, a másik Ausztráliában és mind a hárman még teljesen egészségesek.

A newyorki alvilág rendkívül nagyarányú pompával temette el Daniel Jamascia bandavezért, akit most vasárnap lakása előtt egyik ellenséges banda egy tagja agyonlőtt. A meggyilkoltnak ötszáz barátja vett részt a temetésén menetben. A halottaskocsi után harmincöt autót vitték a koszorúkat s ezt százhuszonöt autó követte, amelyekben a newyorki alvilág ismert alakjai ültek.

A berlini egyetem egész Németországban ismert régi pedellusa, Rowald, az egyetemen legutóbb a nemzeti szocialista és kommunista diákság között történt összeütközések és zavargások következtében olyan súlyos idegrázkódást szenvedett, hogy megőrült. A szerencsétlen ember üldözési mániába esett, ordítva szaladgál fel alá az egyetem folyosóin és azt kiáltozta, hogy a kommunisták meg akarják ölni.

Saljapin autója Karlsbad közelében elütött egy motorkerékpárost. A vezető a gázolást nem vette észre s csak később tért vissza gépkocsival az elütött kerékpárhoz, amikor egy másik motorkerékpáros beérte az autót s az utasokat a történetekre figyelmeztette. Saljapin azonnal visszafordította gépkocsiját s a sebesültet beszállította a kórházba. Azután 2 ezer cseh koronát letétbe kellett helyeznie, hogy folytathassa utját.

Julius vége felé Dél-Amerikából vissza fog térni néhány napra Ausztráliába Thaler, volt osztrák földművelésügyi miniszter, aki, mint ismeretes, hónapokkal ezelőtt osztrák kivándorló parasztokat vezetett a tengerentúlra. Thaler a kormány elé akarja terjeszteni kolonizációs tervét, amely Chile déli részét ajánlja az osztrák munkanélkülieknek kivándorlási célpontul, mert sem Paraguay, sem Uruguay jelen pillanatban nem alkalmasak letelepedésre.

Mentő csillagok a zsidó éjszakában

Izsák Arnold novellái és elbeszélései

Ára 80 lej

KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

31. július 9.
 az 500 font érteért értéke...
 utána vetette...
 kusan hangzó...
 kásának s már...
 kát is szerezni...
 ez a részvény...
 kódik, virág...
 betörök alkot...
 hogy bizonyos...
 nagyják „fog...
 k a tisztessé...
 t is kiderítet...
 hogy a rész...
 óta működik...
 tagjai, 8—10...
 nak, utána a...
 sbe térnek és...
 alkotnak.
 esülése szerint...
 egy jólismert...
 álló londoni...
 alajdonképpen...
 pénzrel fog...
 kezel és hogy...
 lik a legbecsü...
 ismeretlenek...
 ngzó részvény...
 n, hogy a kö...
 minden rész...
 onszern s aját...
 rnehz tartozó...
 grabáci Henger
 us 8. A buda...
 ajdonát képező...
 ásu Múmalom,
 3,5 vagon ka...
 közeli napok...
 dát cserélnek...
 áska Ede Fia...
 mból kivonul...
 erülnek a Mo...
 egykori buda...
 ern utódiá. A...
 bi időben kü...
 l helyezve...
 élével ezelt...
 i Bank kon...
 mot s ugy ez...
 a zsbolyvai...
 kkal új érdek...
 nak a Bánát...
 közösségében...
 esítőképessége...
 rug.
 tisztázatlan...
 sinálni a két...
 Annyi tény...
 re már eddig...
 Egyesült...
 tív igazgató...
 Hengergőzma...
 is állandóan...
 egy továbbra...
 e ép az idej...
 eredményekre...
 rva, hogy a...
 lmot is üzema...
 nmot üzemen...
 omhoz tartozó...
 akban városi...
 tani.

nő
nyve
 nő re...
 da as,
 aszon-
 asy
LEI
 a z
 ztályában

SPORT

Megjöttek a csikók

Ma délután 5 órakor:
Csikók—Kolozsvar

Cluj-Kolozsvar, július 8. (Az Uj Kelet tudósítójától). A csikók a szerda esti Rapiddal megérkeztek Kolozsvarra. Az állomáson egy sportemberekből álló lelkes tömeg fogadta harsány éljenkiáltásokkal a magyar válogatottat, amelyet a kolozsvari alkerület részéről Băleanu őrnagy üdvözölt. A magyarok részéről dr. Máriássy szövetségi kapitány viszonzta a jókívánságokat. A csikók népszerű játékosai ezután a Központi szállodába hajtottak.

A csikók a bukaresti meccseken sikerrel szerepelt csapatjukkal állnak fel. A csapat a következő felállításban szerepel: Weinhardt—Werner—Bíró, Belcsik—Odry—Kovács II.—Jakube, Brunecker—Belkó. Nem játszik a csapatban Vámos centerfedezet.

Az esti órákban a kolozsvari csapatot összeállították. A liga Nagyváradról Glanzmann és Bodolát állította be a csapatba, mely így a következőképpen fest:

Szatmáry, Sfera—Havas, Deheleanu—Klein—Ghilezan, Bindea—Glanzmann—Sepi—Bodola—Baciu.

A csapat a legsikerültebbnek mondható s reméljük, hogy játékosaink helyt is fognak állani magukért a csikók ellen.

Délután négytől autóbusszjárat a sporttelepre.

Istvánffy I., II. és Chifor — egyesület nélkül. A Vasas—Románia mérkőzés óta a futballisták között állandóan terjed ez a hír: a két Istvánffy és Chifort, a csapat főerősségét a Románia nem játszatja több csapatában. Egyesek arról is tudnak, hogy a három kitűnő futballistát a klub fejeletni bíztossága kizárta a tagok sorából. A hírt megerősíti az a körülmény, hogy a három ember két hét óta nem vesz részt a csapat tréningjein és az is feltűnik, hogy a csikók elleni csapat triáljára meg sem hívták őket. Ami azt jelenti, hogy a többszörös válogatott játékosokat nemcsak az egyetük közösi-tette ki, de ezek után már válogatott meccseken sem tekintik őket létező erőnek.

A kívül állóknak kevés közük van ahhoz, hogy a Románia hogyan bánik el embereivel, de az Istvánffy I. és II., valamint a veterán Chiforral történt események mellett nem lehet szó nélkül elhaladni. Kétségtelen, hogy Kolozsvar sportjának multjában ennek a három, ósrégi Viktória játékosoknak nagy szerepe van, de az a szellem, amit ugyancsak ez a három futballista honosított meg a futballsportban, egy radikális tiltakozásban végül is megbukott. A sportnak magasabb hivatását nem lehet olyan felfogásban értelmezni, ahogyan ez a három futballista tette és bár úgy a Románia csapatát, mint Kolozsvar futballportját érzékeny veszteség éri, a három embernek a futballsporttól való ideiglenes bucsuja nem váltott ki sehol mélyebb emóciókat. A Románia egyébként az őszi szezonra teljesen átszervezi csapatát, amit szükségessé tesz három játékosának kizárása és nagyklasszisu kapusának, Micunak, távozása, aki a CFR színeiben fog szerepelni.

A BSZKRT megverte a NAC-ot. A válogatott csatársora nélkül szereplő NAC tegnap revánsmérkőzést játszott a BSZKRT-tal, amelytől 2:1 (1:1) arányban vereséget szenvedett.

A futballtilalom. Az alkerület tegnap nyilvánosságra hozta a futballtilalomról szóló rendeletét. A futballtilalom július 15-től augusztus 15-ig tart és ez idő alatt egyetlen mérkőzést sem játszhatnak le a csapatok, sem Kolozsvaron, sem a vidéken. Ilyenformán késedelmet szenvednek mindazok a mérkőzések is, amelyeket csapataink augusztus 15-e előtt kötöttek le. A Haggibbor és Románia által lekötött Pro Vercelli mér-

közéseket így előreláthatólag nem tartják meg augusztus 1. és 2-án, hanem a mérkőzések a futballtilalom utáni első szombat-vasárnapra maradnak.

Őszire maradt a Román-kupa döntője. Tegnap számunkban hírül adtuk, hogy a központ Kolozsvarra, július 19-ére tűzte ki a Román-kupa döntőjét észak és dél válogatottjai között. A döntő azonban a csapatok más irányu

elfoglaltsága és a futballtilalom miatt őszire maradt.

Eldöntetlen a Slavia—As Roma közép-európai kupamérkőzés. A két csapat nagyfotossága összecsapása 1:1 (1:1) arányban eldöntetlenül végződött. A meccset vasárnap ismétlik meg.

Az MTK (Budapest) nagyszerű túráját Désen folytatta, ahol 2:1 arányban győzte le a CFR-Somes csapatát.

KÖZGAZDASÁG

A parlament elé terjesztették a gabonaértékesítő javaslatot

Mennyi bélyeg kell a kenyérre? Gabonaüzleteket csak az agrárszindikátus közbejöttével lehet kötni

Bucuresti-Bukarest, július 8. A gabonaértékesítő javaslat, amelyről már oly sok ízben volt szó, végre a parlament elé került. A javaslat három részből áll és a buzaexport után fizetendő jutalmakról, a kenyérbélyegekről, valamint a belföldi buzaeladás szabályozásáról intézkedik.

A prémiumok

A javaslat 8—13. paragrafusai a prémiumok kérdését tárgyalja. Július 15-től kezdve 1932 július 1-ig tonnánként 1000 lej jutalmat fizetnek minden exportált buzamennyiség után, mely legalább 76 kilogram sulyú és 4 százaléknál több idegen anyagot nem tartalmaz. A vázhatóságok, a mezőgazdasági és kereskedelmi kamarák kiküldöttjei állapítják meg a prémium nagyságát és döntésük ellen a nemzeti exportintézethez lehet fellebbezni. Ugyancsak 1000 lej prémium jár minden tonna exportált liszt után.

A 14—18. paragrafusok szerint a különböző nemesített és exportált buzafajok után is jár prémium, még pedig 30 százalék a legkitűnőbb és 10 százalék a leggyengébb minőség napi árán felül.

A következő szakaszok a kenyér árának megdrágításával foglalkoznak és a következőket rendelik el:

A pékek fizetik a kenyérbélyeget

A fenti prémiumok fedezésére a kenyérbélyegeket rendszeresítik. 700—1000 gram kenyér után a bélyeg 1 lej, 250—500 gram zsemlyekenyer után 1 lej, 700—1000 gram másfajta kenyér után 1 lej, 200—1000 gram graham-, vagy rozkenyer után 50 bani. Olyan kenyérmennyiségnél, mely a fenti előírásnál súlyosabb, a sulytöbblet sze-

rinti bélyeg jár. Az otthon süített és házfogyasztásra szolgáló kenyér után nem kell bélyeget fizetni. A bélyegeket a pénzügyminisztérium készíti el és hozzá forgalomba. Azok a pékek, akik elmulasztják a bélyegek alkalmazását, 5 ezer lejtől 50 ezer lejig terjedő pénzbüntetésben részesülnek és műhelyüket is bezárják. A bírság kivetésénél a család és a műhely nagyságát kell figyelembe venni.

Adás-vétel csak az agrárszindikátuson keresztül történhetik

A 22—28. paragrafusok a buzavásárlások és eladások regisztrálását írják elő. Olyan városokban, hol agrárszindikátus van, ez végzi a bejegyzéseket, a városokban az agrárszindikátusok megbízottjai. Minden adás-vételről két példányt kell elkészíteni. Fel kell tüntetni a vevő és eladó nevét, a gabona mennyiségét, minőségét és az eladás föltételeit. Minőségre nézve háromféle gabonát állapít meg a javaslat: nagyon jó minőséget, mely 78 kg.-nál nehezebb és 3 százaléknál több idegen anyagot nem tartalmaz, jó minőséget, mely 75 kg. nehéz és 6 százaléknál több idegen anyagot tartalmaz és 75 kg.-nál könnyebb gabonát.

Az agrárszindikátusok kötelesek a vételeket és eladásokat könyvben lerögzíteni. A miniszternek joga van más közvegeket is, hasonló munkával megbízni. A szindikátus és a jegyzéssel megbízott szervei vizsgálatot folytathatnak abban az irányban, vajjon a buzaeladásnál vagy vételnél nem fordult-e elő visszaélés. Mindazok, akik az agrárszindikátus megkerülésével kötnék üzleteket, 5000 lejtől 50 ezer lejig terjedő bírságban részesülnek.

Színház—Mozi

Akar ingyen moziba menni?

A kérdés kissé különösen hangzik, de egy szellemes ötlet révén igen egyszerű rá a felelet. Igenis, mindenki ingyen mehet ezentúl az összes kolozsvari moziba. Nem kell egyebet tennie, mint a mozi pénztáránál egy 100 lejes Zsidókórház sorsjegyet vásárolni, amelynek ellenében a mozi teljesen ingyen kiszolgált egy mozijegyet, amely bármely ülőhelyre és bármely előadásra érvényes. A Zsidókórház sorsjegyek vásárlói tehát azonkívül, hogy biztosítják maguknak azokat az esélyeket, amelyeket a Kórház sorsjáték realis nyereménytervezete nyújt, teljesen ingyen élvezhetik a kolozsvari mozik előadásait.

A Corso, Carmen, Dacia, Edison, Select és Uránia mozgóképzárainál bármikor vehet egy ilyen ingyen mozilátogatásra jogosító Zsidókórház sorsjegyet 100 lejtől.

A Kórház sorsjáték közel 3 millió lejt kitevő nyereményeit — köztük az egymillió lejes főnyereményt — az Erdélyi

Bank és Takarékpénztár Rt. Cluj, garantálja, úgy, hogy azok a huzás után nyomban ki lesznek fizetve.

A makrancos hölgy. (Filmbemutató az Opera-mozgóban). Shakespeare örökéletű szeniális vígjátékának pompás filmváltozatát vetíti az Opera-mozgó. Nem nagyon szerencsés kézzel nyultak eddig a szindarabokból készült filmscenáriumokhoz a rendezők. A filmesítés során a szindaraboknak éppen a legnemesebb része ment veszendőbe. Ebből a szempontból a Makrancos hölgy igazán szerencsés kivétel és Douglas Fairbanks Mary Pickforddal együtt művészi tökéletességgel interpretálják Shakespeare halhatatlan zsenijét. Alig hisszük, hogy a világszínpadon akadt volna olyan Shakespeare-színész, aki annyi robusztus humorral és művészi közvetlenséggel tudott volna életet varázsolni a Makrancos hölgy férfihősének alakjába, mint Fairbanks. Bevezetésül Beethoven szimfóniájának illusztrált víziója okozott kellemes meglepetést a premier közönségének. A meglevencedett zene technikailag tökéletesen megoldott filmpródukcója megsokszorozza a szimfónia muzikális hatását.

CORSO-MOZGÓ műsora

Csütörtökön 5, 7, 9 órakor: Legyünk ben-szülöttek. Nagyszerű rendezésű, zenés, énekes filmpereget, gyönyörű revürezetlekekkel. Főszereplő: Janette Mac Donald. Műsor előtt: A legújabb journal és Miki Maus.

Pénteken 5, 7, 9 órakor: Legyünk ben-szülöttek. Műsor előtt: A legújabb journal és Miki Maus.

Szombaton 5, 7, 9 órakor: Legyünk ben-szülöttek. Műsor előtt: A legújabb journal és Miki Maus.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor: Legyünk ben-szülöttek. Műsor előtt: A legújabb journal és Miki Maus.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEURÓPAI

Csütörtök, július 9.

Bukarest, 19: Grammfón. 20: Dalest. 20.30: Szimfónikus hangverseny. 21.45: Hírek.

Budapest, 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 12.05: Házikvartett. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.25: Hírek. 4: Cigányzene. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: „Balassa Bálint szerelme”. 5.30: Másfélórás könnyű zene. — 7: Költemények és jelenetek. 8: Népszimfóniák. 9.30: Pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd Wagner Richard: Az istenek alkonya című operájának gram-mofóneladása.

Bécs, 19.30: Verdi: Trubadur című operája.

Berlin, 20: Kamarazene. Hamburg, 21: A kubáni kozák kórus hangversenye.

Langenberg, 20: Mai zeneszerzők hangversenye. Utána Beethoven: Pastorale szimfóniája.

Varsó, 19.20: Grammfón. 22.30: Hangverseny. 23: Könyv és tánczene.

Katowice, 22.30: Szólisták hangv.

Poznan, 20.30: Baritonének.

Róma, 21: Szimfónikus hangv. Rossini, Lalo, Debussy, Mascagni, Mendelssohn, Catalani művei.

Péntek, július 10.

Bukarest, 20: Opera. A szünetben hírek.

Budapest, 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 12.05: Hangv. Verdi, Leoncavallo, Mendelssohn, Bizet művei. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: „Emlékek Pósa Lajosról”. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Gárdonyi szociális tanításai. 5.30: Magyar nóták. — 6.45: Novellák. 7.20: Énekhangverseny. 8: Hangverseny. Szünetben pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd cigányzene.

Bécs, 20: Hangv. Mendelssohn, Schumann, Brahms, Wolf művei.

Berlin, 19: Táncczene.

Breslau, 0.30: Éjjeli zene.

Langenberg, 20: Operettalok gram-mofónon.

A pró hirdetések

Butorozott, szép, egészséges szobafürdőszobahasználattal, külön bejárattal kiadó. Cím a kiadóban.

Schwartz Ignác kóser vegetárius étterme áthelyezve Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi u.) 23 szám alá. Bejárati Szappan ucca felől. Olcsó árak!

Előrajzolás, csipkebevarrás, montirozás, fehéreművarrás, kézi- és géphímzés, goblenvarrás legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunka szalonjában, Malom u. 16.

Több évi külföldi tapasztalattal, külföldi utra kísérőnek ajánlkozom. Németül beszélek. Leveleket „Medica” jellegre a kiadóba kérek.

Üzletvezetőt keresünk óvadékkal vegyes fiók üzletünk részére, hol italmérés és üzletszervezés is van. Salamon Testvérek Cămpia Turzii.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉRE. HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN.

XIV. ÉVF.

Cluj—Kolozsvar
július 1
5691 ÉV

Az Uj Kelet az és bánsági sz nap

Cikkeink utáni forrás megjelölés

Kéziratokat nem megőrzésükre

A Burill

Tilică Burillean

bele abba, hogy mány rövid uton Nationala éléről államot a köziga amely meglepetés keresetének és elnak a bankkormá visszahelyezését.

Akár politikai, nézzük az esetet, róság itélete mir refleksiókra ad al vitatható, hogy a nak jogában állot neszteti, vagy se ettől, az itélet elv Románia polgárai végrehajtó hatalon igazságszolgáltatás tételt kérhet és ka vényvédte jogait n hatóságok.

Mi történt ugy tengeri kigyóvá da lások kinos herc nyábanban teljes nyegtetett Burillean intranszignens mag Mironescu-kormány nelyéről a kormány Nationala alapsza aét évre neveznek l selők elmozdítható törvény véd. A tö nyilvántaló volt. V cotmányának egy sz rendelték, hogy a mánnyati ténykedés ogosultsága fölött ikát gyakorolni a ásnak. Az ilyen té rajtó hatalom, te ormány diszkredic ik. A közigazgat zoló törvény pedig ormányzati tényk tétzkedések tekint

amoly külső, vagy etén foganatosít lam bizottsága, be lma érdekében. loma alapján, ho ae. suprema lex e lve a legfőbb törvé A közigazgatási b lletet tehát dönté anyzati ténykedés villeanu elmozdít

ll utasítani a kere nozdítás nem soro i ténykedések kö tés történt és bir Burilleanut vissz ába. A bíróság viselői azzal érv a megkötése f . Kellott a pénz, illamkincstár nem sztviseleket és összeomlás vesze el szemben Bu kból szabotálta t, mert tudta, ho én a kormány na ról.

rilleanu képvis Románia legkiva za — viszont az snőre nem volt mány pártpolit zzel szolgálni. olyan megalázó